

Я І МОЇ РОБОТИ

АНТОЛОГІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ ФАНТАСТИКИ

Упорядник Генрі Лайон Олді

Харків
«Фоліо»
2024

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ШЛЯХИ В МАЙБУТНЄ

В українській фантастиці споконвіку домінувала «химерна проза», так званий «магічний реалізм», що базувався в першу чергу на історичних і фольклорних мотивах, а також мав коріння в народній апокрифічній літературі. Навіть якщо не згадувати Києво-Печерський Патерик, який із сучасного погляду на фантастику дуже нагадує своїми сюжетами прадавніх «Мисливців за привидами», замішаних на «Екзорцисті», ще були поема Себастьяна Кльоновича «Роксоланія», де вистачало чаклунів і некромантії, новели митрополита Петра Могили, трагікомедія Феофана Прокоповича «Володимир», яку нинішні літературознавці швиденько зарахували б до лав «фентезі», знаменита «Енеїда» Івана Котляревського, «Конотопська відьма» Григорія Квітки-Основ'яненка, «Вечори на хуторі поблизу Диканьки» Миколи Гоголя...

Наукова фантастика якщо й була, то перекладна. До речі, першим перекладачем творів Жюль Верна була українська письменниця Марко Вовчок.

Відродження, а може, і виникнення української наукової фантастики, мабуть, почалося з роману Володимира Винниченка «Сонячна машина» (1924) — рівно сто років тому. Там описано майбутнє в тоталітарній Європі кінця ХХ століття, де винахідник презентує диво-машину, яка дозволить кожній людині прогнати себе, і це призводить до підриву економіки, хаосу...

Пізніше Іван Ле напише про «сонячних людей», Юрій Смолич створить «Прекрасні катастрофи», відкривши на наших теренах славетну тему зомбі, а Гео Шкурупій — «Двері в день» (1929). За ними прийде Володимир Владко: «Ідуть роботарі» (1929), «Чудесний генератор» (1935), і нарешті «Аргонавти всесвіту» (1935) — перший в українській літературі роман про політ у космос. Потім були Микола Дашків, Василь Бережний... І, звичайно, треба окремо відмітити дуже різноманітну та неординарну творчість Олеса Бердника, що поєднав у собі традиції наукової фантастики, фентезі та філософської літератури — «Серце Всесвіту», «Стріла Часу», «Шляхи титанів», «Зоряний корсар», «Покривало Ізиди», «Чаша Амрити»...

Згадаємо також досить знаного письменника Володимира Савченка, який дебютував у 50-ті роки ХХ століття й не одне десятиріччя після цього успішно писав саме наукову фантастику (НФ), вельми цікаву та неординарну; а також Віктора Савченка, Ігоря Росоховатського, Олександра Тесленка, Леоніда Панасенка... У дев'яності-двохтисячні роки, після розпаду СРСР, з'явилися нові українські письменники, що працювали (а дехто працює й досі) у багатьох напрямках фантастичної літератури, у тому числі й НФ, хто більш, хто менш: Олексій Бессонов, Сергій Герасимов, Володимир Єшкілев, Андрій Дашков, Олег Авраменко, Федір Чешко... Деякий внесок в українську НФ внесло й подружжя співавторів Маріна та Сергій Дяченко (хоч у їхній творчості й превалює фентезі). Та й ми самі (Г. Л. Олді) також не залишилися осторонь з космічною епопеєю «Ойкумена», і не тільки.

Звичайно, були в Україні й інші письменники, що крім всього іншого писали НФ. Є й ті, що пишуть НФ зараз (згадаємо, наприклад, того ж Макса Кідрука — і він не єдиний). Можна назвати ще багатьох авторів — і сучасних, і колишніх — але ми не ставимо собі за мету перелічити тут усіх.

Тож ми ведемо до того, що деяка традиція наукової фантастики в Україні є — хоч, звісно, не така міцна та давня, як в англomовній фантастиці. Але зібрати антологію оповідань сучасної української НФ виявилось досить складною задачею саме з тих причин, про які ми вже казали на початку передмови: більшість авторів традиційно працювала й працює з історичним чи фоль-

кларним підґрунтям, у різних напрямках химерної прози, магічного реалізму, містики, фентезі та горору. І якщо віддає данину науковій фантастиці, то порівняно невелику.

Ми дуже раді, що ця книга все ж таки з'явилася. Роботу довелося провести чималу, але воно було того варте. Чому варте? Бо ми вважаємо, що розвиток саме української наукової фантастики стане на користь нашій країні, і ця антологія — одна з цеглин до споруди нашого майбутнього. Не принижуючи інші напрямки фантастики й літератури взагалі, маємо думку, що саме наукова фантастика може відіграти найближчим часом певну роль в обранні шляху подальшого розвитку України та в самому розвитку.

Тому є кілька причин.

По-перше: образ майбутнього. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну, а також епідемія ковіду та низка інших подій, конфліктів і війн по всьому світу руйнує сталий світовий порядок прямо зараз, у нас на очах. Він іде у минуле, на зміну йому має народитися щось нове. Але образу цього «нового», більш-менш чіткого уявлення бажаного для нашої країни (вже не кажучи про весь світ) майбутнього в нас немає. Чого ми насправді бажано, чого прагнемо, у якому майбутньому нам хотілося б жити? Перемога у війні, мирна та вільна Україна у кордонах 1991 року? Європейська інтеграція? Гарантії безпеки? ЄС? НАТО? Так, але це лише загальний напрямок (та й то не всім до кінця зрозумілий, не всіма повністю поділяємий). Дещо з цього переліку — лише можливі засоби, а не мета. А що до більш віддаленого майбутнього? Що до більш поширеного погляду, не тільки на нашу країну? Ми ж прагнемо інтеграції — тож майбутнє у нас має бути спільним принаймні з Європою, а скоріш за все не тільки з нею.

Нема конкретних відповідей, нема більш-менш чіткого уявлення. Як будувати майбутнє, якщо ми його собі майже не уявляємо? Це як будувати величезну споруду без плану, креслень та розрахунків. Вона або розвалиться та погребе нас під уламками, або вийде казна-що, де й жити не хочеться. Ось для того, щоб уявити образ майбутнього, і потрібна сучасна українська наукова фантастика. Звісно, це завдання далеко не тільки для НФ, але й НФ має відіграти в цьому процесі суттєву роль.

Ми не закликаємо кидатися писати утопії про велику Україну, що панує в усьому Всесвіті. Як довела історія, утопії нежиттєздатні, а коли їх намагаються втілити в життя, вони швидко перетворюються на антиутопії. Ми пропонуємо створювати перш за все якісну художню літературу, спрямовану в майбутнє — якщо, звісно, на те буде ласка автора. Літературу, яку б цікаво було читати. Де фантастичні припущення та політ фантазії поєднувалися б з напруженим сюжетом, харизматичними героями, хорошою літературною мовою та реалістичністю характерів, вчинків і можливого майбутнього світоустрою. Створювати книги, у які хотілося б зануритися з головою, щоб «пожити» там деякий час, а потім і втілити щось у життя.

Марення? Нездійснені мрії? Ніколи художня література, хоч наукова фантастика, хоч будь-яка інша, не допоможе побудувати нове майбутнє?

Ми думаємо інакше. Тому що:

По-друге: наукова фантастика реально сприяє науково-технічному прогресу, новим винаходам, розвитку науки та технологій у багатьох галузях, включаючи космічну, але не тільки. Це вже не наші здогадки або припущення. Наведемо кілька цитат зі статті Ейлін Ганн, США (Eileen Gunn, USA) «Як провідні американські фантасти формують майбутнє»:

«Астрофізик із технологічної компанії LaserMotive Джордін Кер (Jordin Kare), який прославився теоретичними та практичними роботами в галузі лазерів, космічних ліфтів і сонячних вітрил, охоче визнає, що наукова фантастика дуже вплинула на його життя та професійну кар'єру. [...] “У MIT¹ я пішов слідом за героєм роману Роберта Гайнлайна «Маю скафандр — можу мандрувати». Багато хто з людей, які займаються найбільш передовими дослідженнями, пов'язані зі світом фантастики”».

«Microsoft, Google, Apple та низка інших компаній спонсорували серії заходів, під час яких автори наукової фантастики спершу спілкувалися з працівниками цих компаній, а потім зустрічалися з розробниками і співробітниками дослідницьких відділів».

¹ MIT — скорочена назва Massachusetts Institute of Technology (Массачусетський технологічний інститут).

«У 2012 році [відомий письменник-фантаст Ніл] Стівенсон спільно з Центром науки та уяви Університету штату Аризона взяв участь у створенні “Проекту Ієрогліф” — мережевого “простору для співробітництва письменників, науковців, художників та інженерів зі створення творчих образів найближчого майбутнього”...».

«Викладачі медіа-лабораторії МІТ Софія Брюкнер (Sophia Bruesckner) і Ден Нові (Dan Novy) [...] читали студентам курс “Від наукової фантастики до науки”, до програми якого входили безліч оповідань, романів, фільмів, відеороликів і навіть ігор. Слухачі курсу створювали діючі моделі на підставі прочитаного, а потім розраховували соціальний контекст розроблених ними технологій. Для проекту, натхненного епізодом із гібсонівського “Нейроманта”, вони створили прилад, що за допомогою електродів і бездротового зв’язку давав змогу користувачеві жестом руки дистанційно стимулювати м’язи руки другого користувача та змусити його зробити такий самий жест...»

«Брюкнер скаржиться, що дослідники, які займаються новими технологіями, часто не знайомі з науковою фантастикою. “Зараз розвиваються біотехнології та генна інженерія. Тим часом скажімо Маргарет Етвуд (Margaret Atwood) пише про антиутопічний світ, що ґрунтується якраз на таких технологіях, — каже вона. — Деякі автори десятиліттями глибоко займаються своїми темами, і читати їхні книжки буває так само важливо, як і знайомитися з науковими роботами”»

Прикладів можна навести ще багато. У США проводили більш ніж серйозні дослідження щодо впливу наукової фантастики на науково-технічний прогрес і розвиток космічної галузі зокрема. Англо-американська наукова фантастика та космічні програми США всім у світі добре відомі, тут не треба ніяких коментарів. Але декілька років тому цими дослідженнями зацікавилися в Китаї, знайшли їх вартими уваги та відправили до США велику делегацію літературознавців, науковців і письменників: вивчати й переймати досвід. Результат: зараз публікується все більше наукової фантастики китайських авторів, у тому числі й в перекладах англійською. Деякі з цих творів вже стали

бестселерами, за ними знімаються фільми, а космічна галузь Китаю та низка інших наукомістких галузей зараз на підйомі.

Ну й головне, на нашу думку:

«Наукова фантастика у своїх найкращих зразках розвиває гнучкість мислення, не лише надихаючи нас, а й змушуючи замислитися над безліччю можливих наслідків наших дій. Семюель Ділені (Samuel R. Delany), один із найплідніших і наймайстерніших майстрів цього жанру, вважає НФ протиотрутою від зростаючого останніми роками футурошоку».

Гадаємо, Україна теж не має відставати у цих тенденціях. Слово за нашими письменниками-фантастами.

І *по-третє*: диспропорція в будь-якій галузі — це недобре. А в українській літературі, й у фантастиці зокрема, зараз існує очевидна диспропорція. Саме наукова фантастика українських авторів відстає від інших напрямків літератури. Її непропорційно мало. Непогано було б виправити ситуацію, але для цього потрібна зацікавленість не тільки письменників, а й читачів, і видавців. Зокрема, треба хоча б спробувати змінити ставлення до фантастики у багатьох людей. Фантастика — це не «погано написані дурнуваті казочки про роботів та зорельоти для підлітків і дорослих інфантилів», як, на жаль, вважає багато хто. Фантастика (зокрема НФ) — це література мрії, література експерименту, література вільних людей, яка дозволяє не тільки заглянути у можливе майбутнє, а й руйнує стереотипи мислення та дає змогу побачити багато речей з іншого, несподіваного боку. Вона, як і будь-яка інша література, використовує ті ж художні методи, засоби та прийоми. Але фантастика має ще один ступінь свободи порівняно з іншими напрямками літератури: фантастичне припущення. Тож фантастика — це не «література мінус щось», а «література плюс щось», а саме — плюс фантастичне припущення.

Тепер, звісно, треба сказати кілька слів саме про антологію.

Назву книзі, як не дивно, дало найкоротше оповідання «Я і мої роботи» Олега Ростковича. Далеко не вся ця антологія присвячена роботам (хоч роботи теж є), але ми вирішили, що ця

назва звучить своєрідним камертоном, задає тональність, одразу дає зрозуміти, що йдеться саме про наукову фантастику.

Тексти, що склали збірку, сильно відрізняються одне від одного, даючи майже повний спектр напрямків: «тверду» НФ (Hard SF), «м'яку», соціальну, сатиричну, іронічну, пригодницьку, філософську, постапокаліптичну, історичну, кіберпанк, нанопанк, робопанк та всякі «гібридні форми» НФ з іншими літературними напрямками. Фантастика — це взагалі різноманітність, несподіваність, різні погляди на реальність, всесвіт, людину та можливе майбутнє. Деякі риси майбутнього вже проглядають в оповіданнях збірки — на жаль, більш тривожні, ніж радісні. Так, попередження про можливі наслідки розвитку сьогоднішніх тенденцій — теж одна з функцій НФ. Але сподіваємося, що у наступних збірках — впевнені, вони ще будуть! — знайдеться місце й для більш позитивних рис майбутнього, в якому хотілося б жити. А поки маємо, що маємо: трагічні події сьогодення, звісно, накладають свій відбиток на творчість українських письменників. Але навіть попри це у більшості творів можна побачити промінь світла та надії.

Відкриває антологію оповідання **«Помилилися дверима» Поля Донця**. Не дуже далеке майбутнє, Україна. Військовий повертається додому з війни, яка все ще триває. Розвилися та змінилися технології та засоби ураження, змінився світ, життя — а військово-протистояння все продовжується. Яким побачить військовий нове мирне життя у тилу нескінченної війни? Чи прийме його це життя?

Автор зараз служить у ЗСУ та захищає нашу країну від російської навали. Оповідання «Помилилися дверима» написане під час служби, публікується вперше.

Наступне оповідання — **«Електра» Антона Фарба**. Знов близьке майбутнє, для героїв воно — вже звичне, вони почуваються тут, як риби у воді. Але й мирне, комфортне та високотехнологічне майбутнє таїть у собі небезпеку. Яку ніхто не вважає небезпекою, бо нові цифрові технології реально допомагають майже в усьому, покращують здоров'я, подовжують життя та навіть рятують його... Чим тільки доведеться заплатити за все це?

Ганна Міхалевська, «Лабіринт Емиля». Це, мабуть, одне за найбільш позитивних оповідань антології. Розвинені електронні мережі, штучний інтелект — і низка дивних та жахливих подій, пов'язаних з новоствореним ШІ. Але попри страх та недовіру люди та ШІ шукають шлях для порозуміння та гармонійного співіснування, роблять трагічні помилки, але йдуть назустріч одне одному. Оповідання було опубліковане англійською в американській антології НФ «Цифровий естет. Людські роздуми на стику мистецтва та штучного інтелекту» («The Digital Aesthete. Human Musings on the Intersection of Art and AI») у 2023 році. Українською публікується вперше.

Володимир Єшкілев, «Банка (з історій Володіння)». Іноді на стику фундаментальної науки та практики відбуваються дивовижні курйози, які не мають вичерпного пояснення. До кого ж звертатися з таким дивом? До науковців? А може, краще до колекціонерів всяких дивин? Але й тут треба бути обережним, бо квантові феномени можуть мати неочікувані проявлення у макросвіті. Оповідання написано наприкінці 2023 року. Публікується вперше.

Сергій Пальцун, «Перлина Тангароа». Нарешті й космос! Далека планета, дослідницька експедиція, дивовижна місцева флора та фауна — і підозра, що якийсь місцевий вид може виявитися розумним. Який саме вид? Як це з'ясувати? Чи можна буде налагодити з ним контакт? Суто наукові питання несподівано стають життєво важливими, бо місцевим істотам, схоже, не дуже сподобалися вчинки людей.

Олег Росткович, «Я і мої роботи». Дотепна соціальна сатира та гумор. Тенденції сьогодення, перенесені у майбутнє за участю роботів.

Андрій Вахлаєв-Висоцький, «Межа потужності». Здавалося б, це «класична» НФ — з науковими розробками, новими винаходами та відкриттями, теорією та практикою, з добре переданою атмосферою науково-дослідницького інституту. З іншого боку, це оповідання близьке до класичного мейнстріму — літературна мова, взаємовідносини героїв, характери, побутові деталі... А ще це філософське оповідання з посиланнями до філософії

екзистенціалізму й соліпсизму. І фінал його має неоднозначне трактування.

Автор служить у ЗСУ з 2015 року по сьогодні, захищаючи нашу країну. Над оповіданням працював у проміжках між бойовими діями.

Андрій Пехник, «Коректор». Історична НФ с подорожами у часі. Цікаві та смішні випадки з роботи «коректорів», нова місія героя, яка також починається жваво та іронічно, але з якогось моменту... Яка буде плата за те, щоб історія людства й далі йшла своїм шляхом?

Валерій Верховський, «Мої джини». Третій закон Артура Кларка стверджує: «Будь-яка високорозвинена технологія не відрізняється від магії». Це оповідання є яскравим прикладом цього ствердження. У постапокаліптичному світі майбутнього нанороботи роблять справжні дива, а люди, що ними керують, здаються магами. Між ними йде захоплива, а іноді й смертельна Гра... Оповідання написане наприкінці 2023 року, публікується вперше.

Радій Радутний, «Що ви знаєте про мертвих водолазів?». Динамічне та трохи іронічне пригодницьке оповідання з циклу про таємну українську спецслужбу. Події розгортаються у недалекому майбутньому. Цей твір поєднує в собі традиції наукової фантастики, української химерної прози та пригодницького жанру. А фінал виявиться зовсім неочікуваним.

Автор з початку повномасштабного вторгнення перебуває у лавах ЗСУ. Оповідання написане наприкінці 2023 року спеціально для цієї антології. Публікується вперше.

Сергій Герасимов, «Осінній канібалізм». Трансплантація органів — розвинена галузь вже зараз. Але її основна проблема — нестача донорів. А якщо можна буде трансплантувати органи, залишаючи донора живим та здоровим? Як зміниться життя суспільства? Самих донорів? Чи не викличе це низку нових проблем?

Станіслав Шульга, «Хібра». Оригінальне поєднання віртуальної реальності, ноосфери та космічних подорожей. Далеке майбутнє, простір і час, реальність і віртуальність, нові технології та здібності людської психіки, невідомий дивовижний об'єкт і зустріч з іншопланетними цивілізаціями.

Дмитро Висоцький, «Кіптява». Вестерн-робопанк — раніше нам такого майже не траплялося. Події розвиваються на іншій планеті, де колоністи, які прилетіли з Землі, розв'язали ядерну війну — і ось роботи залишилися самі. Яку цивілізацію вони побудують, маючи за зразок людську, успадкувавши всі наші проблеми та конфлікти?

Автор зараз служить у ЗСУ. Повість писалася уривками, у проміжках вільного часу між бойовими діями. Це дебютний твір автора.

Григорій Швиденко, «Інкубатор». Суспільство, яке тримається на геніях. Вони потрібні всюди — у медицині, сільському господарстві, військовій справі, мистецтві... Звичайно, геніїв на всіх не вистачає. Як виховати потрібну кількість геніальних дітей? Як втримати їх під контролем?

Ян Валетов, «Таксі без виклику». Ось добралися й до «потраплянців»! Хто б не хотів мати машину часу, щоб потрапити в минуле та взяти участь у великих подіях? Бійтеся своїх бажань, бо вони можуть здійснитися.

Алекс Шварцман, «Румспринга в Санжейці». Цей текст раніше видавався в оригіналі англійською, а зараз вперше друкується у перекладі українською. Події відбуваються в Україні у майбутньому. У невеликому містечку Санжейці (реальне містечко в Одеській області) зібрали групу підлітків для адаптування до справжньої реальності, позбавленої «віртуального виміру». Випробування виявилось дуже непростим...

Олександр Лоуренс, «На кремнієвих берегах». Кіберпанк з філософською підкладкою — таке нечасто трапляється. Що таке національна ідентичність? Чи існує «генетичний код нації»? І якщо існує, чи можна його розбудити за допомогою електронно-хвильових засобів? Але чи потрібно це? До чого це може призвести?

Автор з початку широкомасштабного вторгнення служить у ЗСУ. Захищав нашу країну в найгарячіших точках фронту; зараз реабілітується після поранення. Нову редакцію цього оповідання, яка увійшла до антології, зробив, перебуваючи у шпиталі.

Андрій Дашков, «Не засмучений, поки підключений». Постапокаліптичне суспільство, де люди перебувають під тотальним кібернетичним контролем, навіть не усвідомлюючи свого рабського статусу. Єдина розвага та відпочинок — «вечірній прейв», щось на кшталт дискотеки зі стимулюванням мозку через нейрочип та інфразвук. Але раптом герою вдається поцупити незвичний наркотик. Що тепер чекає на нього та його подругу? Оповідання публікується вперше.

Генрі Лайон Олді, «Майбутнє». Як цифрові технології та віртуальна реальність можуть змінити нашу цивілізацію та нас самих? Чи не стане віртуальність новим довкіллям, де ми будемо проводити майже весь час? Можливо, це вирішить цілу низку проблем. Але чи не створить нових? Бо все має зворотний бік. Оповідання написане в жовтні 2023 року. У паперовому виданні публікується вперше.

Віртуальна реальність, штучний інтелект, нейромережі та цифрові технології присутні у багатьох оповіданнях. Це й зрозуміло: саме такі тенденції ми спостерігаємо в усьому світі. Було б дивно, якби вони не знайшли відображення у творах сучасної фантастики. Але авторів хвилюють й інші проблеми, інші теми: війна та післявоєнний устрій України й світу, «зайва людина» та пошук свого місця в новому житті, рабство і свобода, відповідальність і взаєморозуміння.

Понад чверть творів антології написана авторами, що зараз боронять Україну у лавах ЗСУ. Тож попри війну українська література та українська фантастика зокрема живе й розвивається не тільки в тилу, але й на фронті.

Це дає нам справжню надію.

*Дмитро Громов і Олег Ладигенський
(Генрі Лайон Олді)*

ПОМИЛИЛИСЯ ДВЕРИМА

Блакитні хвилі з шумом розбилися об скелястий берег. «Бум!» — м'який, немов придушений подушкою вибух. Але до обличчя бризки не долетіли: розсипалися мірадами цифрових пилинок, залишивши по собі солонуватий аромат океанського бризу.

Денис Олегович відкинувся в гідравлічному сидінні та зсунув на лоб допотопну VR-гарнітуру. Ілюзія розвіялася, у ніздрі вдарив сморід оббивки, пластмаси та пилу, що зазвичай витає в автобусах. У салоні повисла липка майже-тиша, яку порушував тихий гул двигуна й хропіння когось із пасажирів задніх сидінь.

«Китайське фуфло», — буркнув чоловік, вліпивши симуляції одну зірочку з п'яти та свайпнувши зображення вправо. Програма скорчила у відповідь скривджену мордочку й закрилася. Вже він-то знав, чим пахне море насправді — сумішшю мазуту, протухлих яєць і гнилявих водоростей. «Можливо, ви мали на увазі диметилсульфід¹? Двічі моргніть для підтвердження», — висунувся пошуковик і, не дочекавшись реакції, зник із поля зору.

В автобусі їх було чоловік п'ять, не більше — усі, як і він, військові. За позою того, хто сидить, можна визначити, хто дрімає, а хто блукає в інтерактивних царствах Мети: дивиться голофільми, вештається екскурсіями або відстрілює кінцівки віртуальним монстрам. Водійське місце пустувало: професія шофера вже пару років як опанована штучним інтелектом. Дозволити собі живого водія нині можуть хіба що бандити, мажори та нові діджераті² з обкладинок «Форбс».

¹ Органічна сполука, продукт життєдіяльності водоростей та фітопланктону.

² Великі гравці комп'ютерної індустрії.

ЗМІСТ

<i>Дмитро Громов і Олег Ладиженський (Г. Л. Олді)</i> ШЛЯХИ В МАЙБУТНЄ	3
<i>Поль Донець</i> ПОМИЛИЛИСЯ ДВЕРИМА	14
<i>Антон Фарб</i> ЕЛЕКТРА	30
<i>Ганна Міхалевська</i> ЛАБІРИНТ ЕМІЛЯ	61
<i>Володимир Єшкілев</i> БАНКА (з історій Володіння)	76
<i>Сергій Пальцун</i> ПЕРЛИНА ТАНГАРОА	84
<i>Олег Росткович</i> Я І МОЇ РОБОТИ	110
<i>Андрій Вахлаєв-Висоцький</i> МЕЖА ПОТУЖНОСТІ	115
<i>Андрій Пехник</i> КОРЕКТОР	148
<i>Валерій Верховський</i> МОЇ ДЖИНИ	167

<i>Радій Радутний</i>	
ЩО ВИ ЗНАЄТЕ ПРО МЕРТВИХ ВОДОЛАЗІВ?	177
<i>Сергій Герасимов</i>	
ОСІННІЙ КАНІБАЛІЗМ	205
<i>Станіслав Шульга</i>	
ХІБРА	219
<i>Дмитро Висоцький</i>	
КІПТЯВА	232
<i>Григорій Швиденко</i>	
ІНКУБАТОР	328
<i>Ян Валєтов</i>	
ТАКСІ БЕЗ ВИКЛИКУ	336
<i>Алекс Шварцман</i>	
РУМСПРИНГА В САНЖЕЙЦІ (<i>переклад з англ.</i>)	358
<i>Олександр Лоуренс</i>	
НА КРЕМНІЄВИХ БЕРЕГАХ	375
<i>Андрій Дашков</i>	
НЕ ЗАСМУЧЕНИЙ, ПОКИ ПІДКЛЮЧЕНИЙ	392
<i>Генрі Лайон Олді</i>	
МАЙБУТНЄ	421
Інформація про авторів	434